

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 238.426 van 6 juni 2017
in de zaak A. 212.918/XIV-35.776**

In zake : Bob VAN DEN BOSCH
 verblijvend te 3000 Leuven
 Geldenaaksevest 64
 alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door
de minister van Justitie
kantoor houdend te 1000 Brussel
Willebroekkaai 33
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 23 augustus 2014, strekt tot de nietigverklaring van de “[b]eslissing van het Directoraat-generaal Penitentiaire Inrichtingen - Strafinrichting Leuven Centraal van 26 juni 2014 waarbij de verzoekende partij bij wijze van tuchtsanctie wordt onderworpen aan drie dagen individueel regime.”

Verzoeker vraagt tevens een schadevergoeding tot herstel.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 227.943 van 30 juni 2014 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de bestreden beslissing verworpen.

Verzoeker heeft een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een verslag opgesteld.

Verzoeker heeft een verzoek tot voortzetting van het geding ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 14 december 2016.

Kamervoorzitter Geert Debersaques heeft verslag uitgebracht.

Attaché Eva De Cock, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Auditeur Alexander Van Steenberge heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven, behoudens wat het bedrag van de kosten betreft.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. De feiten zijn uiteengezet in het tussenarrest nr. 227.943 van 30 juni 2014. Er wordt naar verwezen.

IV. Rechtspleging - verzoek tot uitstel - heropening debat

4. Verzoeker is niet op de terechtzitting verschenen, noch was hij vertegenwoordigd. Met een schrijven van 28 november 2016 heeft verzoekers initiële raadsman, naar aanleiding van de betekening van de beschikking houdende de vaststelling van de zaak op de terechtzitting van 14 december 2016, meegedeeld dat hij niet langer de raadsman is van verzoeker en om die reden ook niet aanwezig zal zijn op de terechtzitting van 14 december 2016, alsook dat de “brief en beschikking [werd] overgemaakt aan de heer VAN DEN BOSCH voor verder gevolg”. Naar aanleiding van dit schrijven, werd de beschikking houdende de vaststelling door de hoofdgriffier van de Raad van State opnieuw betekend aan verzoeker zelf, op het adres van de gevangenis van Leuven.

Verzoeker op zijn beurt laat met een “rapportbriefje” van 13 december 2016, en per fax overgemaakt op 14 december 2016 om 12.36 uur, aan de Raad van State het volgende weten:

“geachte ik wens niet aanwezig te zijn op 14-12 op de Rechtbank
kan u AUB uitstel vragen om 1 of andere reden heeft mijn advocaat de papieren
te laat gekregen en kan zo geen dossier inzage doen [...]”.

Dat verzoek tot uitstel bereikte de Raad van State pas na het sluiten van het debat in de voorliggende zaak.

5. Verzoekers persoonlijke aanwezigheid of van diens eventuele raadsman ter terechtzitting is te dezen niet noodzakelijk. Uit het rechtsplegingsdossier blijkt voorts dat verzoeker behoorlijk is opgeroepen. Het motief van verzoeker tot uitstel - dat te dezen een heropening van het debat zou inhouden - steunt op de niet-gestaafde bewering dat zijn niet nader genoemde advocaat moeilijkheden zou ondervinden om het dossier in te zien. Een dergelijke blote bewering die niet door enig concreet gegeven is gestaafd, vormt op zich geen overmacht die de Raad van State ertoe zou noodzaken het debat te heropenen, te meer dat niets had belet dat verzoeker zelf of zijn nieuwe advocaat ter

terechtzing aanwezig had kunnen zijn om, desgevallend, de reden tot uitstel te verduidelijken en te concretiseren.

6. Het verzoek tot uitstel en bijgevolg tot heropening van het debat, wordt afgewezen.

V. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

7. Verzoeker voert in het eerste middel de schending aan van de formelemotiveringsplicht en van het zorgvuldigheidsbeginsel.

In een eerste onderdeel voert verzoeker de schending aan van de formelemotiveringsplicht doordat de bestreden beslissing is meegedeeld zonder vermelding van de motieven. Hij zet uiteen dat de verplichting tot formele motivering een wettelijke waarborg is voor de rechtsbescherming. Hieruit volgt volgens hem dat een bestuurshandeling met individuele draagwijdte pas geldig is wanneer ze op schrift is gesteld. Volgens hem kan het niet de bedoeling zijn dat een bestuur zich kan onttrekken aan de formelemotiveringsplicht louter door na te laten beslissingen op schrift te zetten. Daarenboven “wordt er in de gespecialiseerde rechtsleer op gewezen dat de verplichting om een beslissing op schrift te zetten ook bijdraagt aan een zorgvuldiger besluitvorming [...]” en “in ieder geval volgt uit de formelemotiveringsplicht dat de bestuurde kennis moet krijgen van de motieven die aan de beslissing ten gronde liggen. Indien een beslissing louter mondeling wordt meegedeeld, moeten daarbij minstens meteen de motieven worden meegedeeld die tot de beslissing hebben geleid”. Te dezen wijst verzoeker erop dat hem op 26 juni 2014 mondeling de straf werd meegedeeld en dat er geen motieven werden meegedeeld. Pas op 30 juni 2014, ter gelegenheid van de terechtzitting in de schorsingsprocedure voor de Raad van State, heeft de verwerende partij voor

het eerst inzicht gegeven over de motieven die aan de tuchtbeslissing ten grondslag zouden liggen middels het document “Tuchtbeslissing CB nr. 124 d.d. 26 juni 2014”. Hij besluit dat de motieven niet samen met de beslissing zelf - laat staan in de akte zelf want er was geen akte - werden meegedeeld, zodat de formelemotiveringsplicht is geschonden.

In een tweede middelonderdeel voert verzoeker aan dat de formelemotiveringsplicht, *juncto* het zorgvuldigheidsbeginsel is geschonden doordat de - inmiddels tussengekomen - schriftelijke bevestiging van de tuchtbeslissing slechts *post factum* motieven aanreikt. Hij betoogt dat de bestreden beslissing op 26 juni 2014 is genomen onmiddellijk na/tijdens de hoorzitting en op dat moment ook onmiddellijk mondeling aan hem werd meegedeeld. Pas nadat de beslissing was genomen, heeft men voor het eerst een en ander op schrift gesteld. Het nemen van een beslissing met individuele draagwijdte vlak na een tuchtzitting, waarna dan bepaalde motieven op papier worden gezet, is volgens verzoeker niet verenigbaar met de eisen die het zorgvuldigheidsbeginsel stelt. In ieder geval is er een schending van de formelemotiveringsplicht. Een schending van de formelemotiveringsplicht kan volgens hem niet worden hersteld door *post factum* een bepaalde motivering aan de beslissing toe te voegen, zoals te dezen is gebeurd. Verzoeker meent dat de bestreden beslissing impulsief werd genomen, zonder het standpunt en de argumenten van hemzelf en zijn raadsman over de kwestie te hebben overwogen.

8. In de memorie van wederantwoord repliceert verzoeker dat de verwijzing naar de termijn van 24 uur om een tuchtbeslissing ter kennis te brengen vervat in artikel 144, § 7, van de basiswet van 12 januari 2005 ‘betreffende het gevangeniswezen en de rechtspositie van gedetineerden’ (hierna: de basiswet), niet aan de orde is nu hij geen schending van die bepaling heeft aangevoerd. Bovendien heeft die bepaling betrekking op de kennisgeving van de beslissing en niet op de motivering ervan. Verzoeker ziet zijn stelling dat er geen motieven zijn bekendgemaakt op het moment dat de beslissing werd genomen en dat deze enkel een *post factum*-karakter hebben, bevestigd door hetgeen de verwerende partij in

haar memorie van antwoord schrijft en door de chronologie waarmee in deze zaak informatie werd meegedeeld.

Beoordeling

Eerste middelonderdeel

9. Verzoeker voert de schending aan van de formelemotiveringsplicht. Hoewel hij geen geschonden geachte bepaling aangeeft, mag worden aangenomen dat hij aldus de schending aanvoert van de formelemotiveringsplicht vervat in artikel 8, § 1, eerste lid van de basiswet, al dan niet samen gelezen met artikel 6 van de wet van 29 juli 1991 ‘betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen’.

Het middel wordt daarom vanuit dat oogpunt onderzocht.

10. In het middel zoals het in het verzoekschrift werd ontwikkeld, voert verzoeker in wezen aan dat bij de mondelinge mededeling van de tuchtstraf op 26 juni 2014, hem geen motieven werden meegedeeld, hetgeen volgens hem de formelemotiveringsplicht miskent.

Anders dan hoe verzoeker het ziet, impliceert de door verzoeker geschonden geachte formelemotiveringsplicht niet dat elke individuele administratieve rechtshandeling op schrift wordt gesteld en dus het bestaan van een akte impliceert. Voorts is de geschonden geachte formelemotiveringsplicht enkel toepasselijk op eenzijdige administratieve rechtshandelingen die in een geschrift zijn geformaliseerd. In de mate dat verzoeker in het middel uitgaat van het standpunt dat de formelemotiveringsplicht is geschonden doordat hem bij de mondelinge mededeling van de tuchtstraf op 26 juni 2014, de motieven niet werden meegedeeld, gaat hij derhalve uit van een verkeerde opvatting van het recht. Voorts blijkt uit het administratief dossier dat de bestreden beslissing op

schrift werd gesteld, dat niet wordt betwist dat ze een formele motivering bevat en dat verzoeker ervan schriftelijk in kennis werd gesteld.

De kritiek in het onderdeel van het middel op de mondelinge kennisgeving of mededeling van de motieven van de bestreden beslissing, kan bijgevolg niet tot vernietiging leiden.

Tweede middelonderdeel

11. Het zorgvuldigheidsbeginsel houdt in dat het bestuur zijn beslissing op zorgvuldige wijze moet voorbereiden. Dit impliceert dat de beslissing dient te steunen op werkelijk bestaande en concrete feiten die met de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld. De overheid is onder meer verplicht om zorgvuldig te werk te gaan bij de voorbereiding van de beslissing en de feitelijke en juridische aspecten van het dossier deugdelijk te onderzoeken, zodat zij met kennis van zaken kan beslissen.

12. De enkele omstandigheid dat de bestreden beslissing vlak na de tuchtzitting werd genomen, waarna dan “bepaalde motieven op papier worden gezet”, toont op zich niet aan dat de verwerende partij “impulsief” of onzorgvuldig zou hebben gehandeld, te meer daar op grond van artikel 144, § 7, van de basiswet de wetgever aan de tuchtoverheid uitdrukkelijk de mogelijkheid heeft gegeven om “de gedetineerde [...] binnen vierentwintig uur mondeling, in een taal die hij kan verstaan, en schriftelijk in kennis [te stellen] van de beslissing en van de beweegredenen waarop zij steunt, in het bijzonder de motieven die de keuze en de maat van de sanctie hebben bepaald.”

13. Verzoeker voert in het onderdeel van het middel ook de schending van de formelemotiveringsplicht aan, doch hij gaat hierbij uit van de in het eerste onderdeel verkeerd bevonden rechtsopvatting dat de formelemotiveringsplicht ook toepasselijk zou zijn op mondelinge (mededelingen van) beslissingen.

14. Het tweede onderdeel van het middel is ongegrond.

Conclusie

15. Het eerste middel kan niet tot vernietiging leiden.

B. Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

16. In het tweede middel voert verzoeker de schending aan van het zorgvuldigheidsbeginsel en het motiveringsbeginsel.

Verzoeker zet uiteen dat hij de feiten die hem ten laste worden gelegd steeds heeft ontkend. De verwerende partij acht de feiten echter bewezen, louter op basis van het tuchtrapport opgesteld door de penitentiair beampte. Verzoeker heeft aan de verwerende partij meegedeeld dat hij de versie van de feiten betwist en heeft ook gevraagd om een aantal bijkomende onderzoeksdaden uit te voeren. Van een objectieve tuchtoverheid kan volgens verzoeker worden verwacht dat wanneer zij zich dient uit te spreken over een kwestie waarbij men iemand ten laste legt dat hij de bevelen van een personeelslid niet zou hebben opgevolgd, zij zich kritisch opstelt tegenover het bewijsmateriaal dat door het betrokken personeelslid zelf is opgesteld. In deze zaak doet de verwerende partij dit niet, terwijl er volgens verzoeker voldoende indicaties zijn dat de vaststellingen van het betrokken personeelslid niet stroken met de waarheid. Zo is intussen gebleken dat de vermelding in het tuchtrapport van penitentiair beampte P. H. als getuige van de feiten manifest onjuist is: volgens verzoeker heeft P. H. aan hem verklaard dat zij van het incident helemaal niet op de hoogte was, laat staan dat zij er getuige van was, hetgeen zij ook heeft bevestigd aan de gevangenisdirectie. In de bestreden beslissing stelt de verwerende partij daaromtrent dat dit geen afbreuk doet aan het feit dat de feiten wel degelijk werden vastgesteld door penitentiair beampte I. P. die het rapport heeft opgesteld. Volgens verzoeker heeft de

verwerende partij dus enkel *pro forma* onderzocht omdat dat door hem werd gevraagd, maar niet omdat ze werkelijk de waarheid zou willen kennen. Die wordt onder de mat geveegd. Nergens blijkt of de camerabeelden werden bekeken of waarom dat eventueel niet mogelijk zou zijn zodat de bestreden beslissing in die mate ook het motiveringsbeginsel schendt.

Verzoeker besluit dat de ten laste gelegde feiten niet bewezen zijn.

17. In de memorie van wederantwoord preciseert verzoeker dat de betwisting in het middel niet zozeer gaat over de vraag of de gevangenisdirectie wel het juiste gevolg heeft gegeven aan de feiten uit het tuchtrapport, maar uitsluitend over de vraag of de gevangenisdirectie redelijkerwijs wel op het tuchtrapport kon vertrouwen, hetgeen hij feitelijk detailleert. Verzoeker vermoedt dat de gevangenisdirectie zelf ook heeft beseft dat zij niet op de feiten uit het tuchtrapport kon vertrouwen, doch eenvoudigweg te laat. Pas na de tweede hoorzitting werd contact gezocht met penitentiair beambte P. H. waarna aan het licht kwam dat de opmaak van het rapport niet correct is verlopen. Verzoeker vindt het hoogst merkwaardig dat in de bestreden beslissing wordt vermeld dat penitentiair beambte P. H. niet als getuige wenst weerhouden te worden omdat zij het voorval “niet of onvoldoende” heeft kunnen observeren. Ofwel heeft zij het voorval niet kunnen observeren, ofwel niet voldoende maar beide tegelijk is volgens verzoeker onmogelijk. Dit wijst er volgens hem op dat de motivering van de bestreden beslissing bewust dubbelzinnig is geformuleerd. De verwerende partij had moeten vaststellen dat er inderdaad twijfel mogelijk was over de versie van de feiten in het tuchtrapport, waarna zij had moeten beslissen de zaak verder te onderzoeken, aldus verzoeker.

Beoordeling

18. Het auditoraat besluit tot de ongegrondheid van dit middel in essentie op grond van de volgende overwegingen.

De kern van het middel bestaat erin dat penitentiair beambte P. H. als getuige van de tuchtfeiten wordt vermeld, hoewel zij de feiten niet heeft vastgesteld. Dat wordt trouwens in de tuchtbeslissing bevestigd waarbij uitdrukkelijk wordt gesteld dat P.H. als getuige wordt geschrapt omdat zij de feiten niet of onvoldoende heeft kunnen observeren. Uit de memorie van antwoord blijkt dat P. H. enkel getuige was van de voorafgaande verdachte ontmoeting tussen verzoeker en de gedetineerde R. D. op de wandeling. Dat wordt in de memorie van wederantwoord niet tegengesproken door verzoeker. In de bestreden beslissing staat dat dit geen afbreuk doet aan het feit dat bovenstaande feiten wel degelijk werden vastgesteld in het rapport aan de directeur.

Met de verwerende partij kan worden aangenomen dat de onzorgvuldigheid van de aanduiding van de getuige er niet toe leidt dat de vaststellingen verricht in het rapport door de betrokken penitentiare beambte bijgevolg zonder de vereiste zorgvuldigheid werden vastgesteld. Uit het rapport blijkt dat de penitentiare beambte zich niet in algemene bewoording uitdrukt, maar met de nodige graad van precisie de ten laste gelegde feiten omschrijft.

Door het bewijs van de tenlastelegging louter te steunen op dit rapport aan de directeur en geen bijkomende onderzoeksdaten te verrichten, zoals het onderzoek van de camerabeelden, begaat de directie geen onwettigheid. Verzoeker voerde immers geen gerede twijfel aan waarbij getwijfeld kan worden aan de vaststellingen zelf in het rapport van de directeur. De directie kan niet verplicht worden om bijkomende onderzoeksdaten te verrichten. Daarbij kan worden opgemerkt dat uit het administratief dossier niet blijkt dat verzoeker om bijkomende onderzoeksmaatregelen zoals het bekijken van camerabeelden heeft gevraagd.

Het tweede middel dient te worden verworpen.

19. Verzoeker betwist deze conclusie niet. Na kennisneming van het verslag van het auditoraat, heeft hij immers niet de gelegenheid benut die een

laatste memorie - die hij niet indiende - biedt om nog een andere visie op de beoordeling door het auditoraat weer te geven. Hij verzuimt aldus om op de bespreking van het middel in het auditoraatsverslag nog inhoudelijk te reageren.

De Raad van State ziet geen reden om het anders te zien dan het auditoraat en bevindt aldus, de redenering van het auditoraatsverslag bijvallend, het tweede middel ongegrond.

C. Derde middel

Uiteenzetting van het middel

20. In het derde middel voert verzoeker de schending aan van het gelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Verzoeker wijst erop dat in deze zaak de verwerende partij twee keer een hoorzitting heeft georganiseerd en ook twee keer eenzelfde tuchtsanctie heeft opgelegd, niettegenstaande zij de eerste maal de feiten beschouwde als een inbreuk van eerste en tweede categorie en de tweede maal slechts een inbreuk van tweede categorie weerhield. Hij meent dat zou kunnen worden verwacht dat de lichtere kwalificatie ook zou leiden tot een lichtere sanctie en volgens hem vereisen de door hem geschonden beginselen zulks. Door in de voorliggende zaak dezelfde sanctie op te leggen als voor een zwaardere inbreuk van de eerste categorie voor een lichtere inbreuk van tweede categorie, heeft de verwerende partij volgens verzoeker de aangevoerde beginselen geschonden.

21. In de memorie van wederantwoord betwist hij het standpunt dat met de eerst genomen beslissing geen rekening meer mag worden gehouden omdat die is ingetrokken. De intrekking van een beslissing heeft enkel voor gevolg dat ze juridisch gezien geacht wordt niet meer te bestaan en niet langer de beoogde rechtsgevolgen meebrengt, maar dat doet geen afbreuk aan het feit dat er op 24 juni 2014 een beslissing is genomen. Verzoeker verwijst naar die beslissing niet om

zich op de rechtsgevolgen ervan te beroepen maar om het bewijs te leveren van een feitelijkheid, met name dat de verwerende partij verschillende feiten op eenzelfde manier heeft behandeld. Dit geldt volgens verzoeker des te meer nu de eerste beslissing enkel werd ingetrokken om de procedurele reden dat ze werd genomen zonder dat hij de bijstand van een raadsman genoot. Uit hetgeen de verwerende partij in haar memorie van antwoord stelt, met name dat beide beslissingen op dezelfde feiten betrekking hebben zodat het logisch is dat de strafmaat dezelfde is, blijkt volgens verzoeker duidelijk dat de gevangenisdirectie in deze zaak een sanctie oplegt die zij het meest gepast vindt, ongeacht of de feiten nu bewezen zijn en ongeacht het recht dat op die feiten van toepassing is. De nieuwe hoorzitting werd volgens verzoeker louter *pro forma* georganiseerd en formeel werd een nieuwe beslissing genomen, doch inhoudelijk was het voor de verwerende partij al een uitgemaakte zaak.

Beoordeling

22. Het auditoraat besluit tot de ongegrondheid van dit middel op grond van de volgende overwegingen.

Niettegenstaande de vaststelling dat de eerste tuchtmaatregel dezelfde dag werd ingetrokken en geacht wordt geen enkel juridisch effect te hebben gehad, dient te worden vastgesteld dat de tuchtmaatregel die telkens werd opgelegd, bestaat uit drie dagen strikt regime met toelating tot gemeenschappelijk bezoek en deelname aan activiteiten betreffende de eredienst of levensbeschouwing in gemeenschappelijk verband. Zoals de verwerende partij terecht stelt, zijn beide tuchtmaatregelen genomen op grond van dezelfde feiten. Gelet op de appreciatiemarge die de tuchtoverheid heeft bij het bepalen van de gepaste tuchtmaatregel, kon de verwerende partij wettig oordelen dat dezelfde strafmaat kan worden behouden niettegenstaande de feiten niet meer als “de opzettelijke aantasting van de fysieke integriteit van personen, of de bedreiging daarmee” - een overtreding van eerste categorie - worden beschouwd. Daarbij dient in rekening te worden gebracht dat de opgelegde straf, gelet op de

maximumtermijn van 15 dagen voor inbreuken van de tweede categorie en een maximumtermijn van 30 dagen voor inbreuken van de eerste categorie, eerder als een lichte tuchtmaatregel kan worden aangemerkt.

Het derde middel is ongegrond.

23. Verzoeker betwist deze conclusie niet. Na kennisneming van het verslag van het auditoraat, heeft hij immers niet de gelegenheid benut die een laatste memorie - die hij niet indiende - biedt om nog een andere visie op de beoordeling door het auditoraat weer te geven. Hij verzuimt aldus om op de bespreking van het middel in het auditoraatsverslag nog inhoudelijk te reageren.

De Raad van State ziet geen reden om het anders te zien dan het auditoraat en bevindt aldus, de redenering van het auditoraatsverslag bijvallend, het derde middel ongegrond.

D. Vierde middel

Uiteenzetting van het middel

24. In het vierde middel stelt verzoeker dat de bestreden beslissing kennelijk onredelijk is: er kan hem niets ten laste worden gelegd, minstens is de tenlastelegging niet bewezen. Er is volgens hem geen enkel redelijk motief denkbaar dat kan verantwoorden dat hem een tuchtsanctie wordt opgelegd.

Beoordeling

25. Het auditoraat besluit tot de ongegrondheid van dit middel op grond van de volgende overwegingen.

De stelling dat verzoeker niets kan worden verweten, wordt op geen enkele manier onderbouwd in het verzoekschrift. Verzoeker toont niet aan dat

er geen redelijk motief denkbaar is. Verzoeker toont niet concreet aan waarom de bestreden beslissing als dusdanig onredelijk is.

Het vierde middel dient te worden verworpen.

26. Verzoeker betwist deze conclusie niet. Na kennisneming van het verslag van het auditoraat, heeft hij immers niet de gelegenheid benut die een laatste memorie - die hij niet indiende - biedt om nog een andere visie op de beoordeling door het auditoraat weer te geven. Hij verzuimt immers om op de bespreking van het middel in het auditoraatsverslag nog inhoudelijk te reageren.

De Raad van State ziet geen reden om het anders te zien dan het auditoraat en bevindt aldus, de redenering van het auditoraatsverslag bijvallend, het vierde middel ongegrond.

VI. Vordering tot schadevergoeding tot herstel

Exceptie van de verwerende partij

A. Uiteenzetting van de exceptie

27. In de memorie van antwoord betwist de verwerende partij de ontvankelijkheid *ratione temporis* van het verzoek tot schadevergoeding tot herstel, omdat volgens haar verzoeker het arrest van de Raad van State dient af te wachten alvorens de vordering tot schadevergoeding te kunnen instellen.

Beoordeling

28. Artikel 25/1, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ bepaalt:

“Het in artikel 11*bis* van de gecoördineerde wetten bedoelde verzoek tot schadevergoeding tot herstel kan geformuleerd worden:

1° gelijktijdig met het beroep tot nietigverklaring;

2° of tijdens de procedure tot nietigverklaring;

3° of ten laatste binnen de zestig dagen na de kennisgeving van het arrest waarbij de onwettigheid of het herstel ervan bij toepassing van de bestuurlijke lus werd vastgesteld.”

Het gelijktijdig indienen van het verzoek tot schadevergoeding tot herstel met het beroep tot nietigverklaring is aldus uitdrukkelijk voorzien in de algemene procedureregeling. De enkele omstandigheid dat verzoeker gelijktijdig een beroep tot nietigverklaring en een verzoek tot schadevergoeding indient, maakt op zich het laatstgenoemde verzoek bijgevolg niet “onontvankelijk *ratione temporis*”.

29. De exceptie wordt verworpen.

B. Ten gronde

30. Artikel 25/3, § 3, van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ bepaalt dat “[i]ndien geen onwettigheid wordt vastgesteld, [...] het arrest dat de procedure tot nietigverklaring afsluit, eveneens het verzoek om schadevergoeding tot herstel af[wijst]”.

Tot een vaststelling van onwettigheid is de Raad van State in dit arrest, dat de procedure tot nietigverklaring afsluit, niet gekomen. Die vaststelling alleen reeds volstaat om het verzoek tot schadevergoeding af te wijzen.

VII. Rechtsplegingsvergoeding

31. De verwerende partij vraagt in haar memorie van antwoord “de rechtsplegingsvergoeding ten laste van verzoekende partij te leggen”.

Artikel 30/1, § 1, eerste lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State luidt:

“Art. 30/1. § 1. De afdeling bestuursrechtspraak kan een rechtsplegingsvergoeding toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en honoraria van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij.”

Er is te dezen geen grond om overeenkomstig deze bepaling de verwerende partij een rechtsplegingsvergoeding toe te kennen nu deze niet werd bijgestaan noch vertegenwoordigd door een advocaat.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. Verzoeker wordt verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op een rolrecht van 200 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van zes juni tweeduizend zeventien, door de Raad van State, XIVe kamer, samengesteld uit:

Geert Debersaques,	kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Kaat Leus,	staatsraad,
bijgestaan door	
Joris Casneuf,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Joris Casneuf

Geert Debersaques